

PRIRUČNIK o Arhuškoj konvenciji

Uspješno sudjelovanje javnosti u
upravljanju slivom rijeke Save

Projekt financira
Europska unija

Projekt "Uspješno sudjelovanje javnosti u upravljanju slivom rijeke Save" provode:

UVOD

Ovaj je priručnik nastao u sklopu projekta *Uspješno sudjelovanje javnosti u upravljanju slivom rijeke Save*, koji provode organizacije Centar za razvoj i podršku Tuzla i Zelena akcija, Zagreb u suradnji s partnerskim organizacijama – Ekološka koalicija unskog sliva (EKUS), Prijedor i Zeleni san, Vinkovci. Financijska sredstva za provedbu projekta osigurana su kroz IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina.

Cilj projekta je dostići dobar status voda u slivu rijeke Save, u skladu s Okvirnom direktivom o vodama Europske unije, uz sudjelovanje javnosti u procesu donošenja odluka u pitanjima zaštite i upravljanja vodnim resursima, u pograničnom području Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Okvirna direktiva o vodama Europske unije (u daljnjem tekstu Direktiva) je ključni dokument u upravljanju vodama u Europskoj uniji koji uspostavlja pravni okvir zaštite i poboljšanja statusa svih vodenih ekosustava i osigurava dugoročno održivo upravljanje vodnim resursima. Direktiva se provodi kroz planove upravljanja slivnim područjima koji su u Hrvatskoj u finalnoj fazi izrade, dok BiH njihova izrada tek predstoji. Za sliv rijeke Save nedavno je izrađen međunarodni nacrt plana upravljanja koji pokriva cijeli tok Save kroz svih pet zemalja.

Kako članak 14. Direktive predviđa aktivno sudjelovanje svih zainteresiranih strana, uključujući i javnost, u procesima upravljanja vodnim resursima, ovim projektom želimo potaknuti i doseći zadovoljavajuću razinu sudjelovanja zainteresirane javnosti u donošenju i provedbi Plana upravljanja slivom rijeke Save. Ista razina sudjelovanja se može primijeniti i za bilo koji drugi plan, program ili projekt za koji je potrebno sudjelovanje šire javnosti.

Obzirom da samo informirana i educirana javnost može kao ravnopravan partner aktivno sudjelovati u stvaranju i provedbi međunarodnog plana upravljanja slivom rijeke Save, specifične aktivnosti projekta vezane su uz izvođenje radionica, seminara, medijskih kampanja i izradu edukativnih materijala o različitim aspektima provedbe Okvirne direktive o vodama Europske unije za dionike u projektnom području.

Implementacija Direktive i Plana upravljanja slivom rijeke Save direktno će utjecati na budući rad mnogih dionika u vladinom i nevladinom sektoru, poput lokalnih saveza ribiča i ribičkih društava, nevladinih organizacija koje djeluju u području zaštite okoliša,

ekoloških grupa u osnovnim i srednjim školama, zaposlenika lokalnih ureda za prostorno planiranje, zaposlenika u industriji ili komunalnoj djelatnosti. Kako veliki dio dionika nije upoznat s ovom problematikom, serijom od 5 kratkih priručnika cilj nam je pružiti osnovne informacije o:

Radovi na obali i pomor ribe u Savi u Martinskoj Vesi, Hrvatska (izvor: K. Žganec)

- Okvirnoj direktivi o vodama Europske unije (**Priručnik 1**)
- Koracima u procesu planiranja upravljanja vodnim resursima (**Priručnik 2**)
- Načinima sudjelovanja javnosti u procesu razvoja i donošenja planova upravljanja riječnim slivovima (**Priručnik 3**)
- Načinu određivanja statusa voda i provedbi monitoringa (**Priručnik 4**)
- Arhuškoj konvenciji o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (**Priručnik 5**)

Uz opis osnovne terminologije, priručnici će pružiti široj javnosti kratak i razumljiv pregled svake od navedenih tema, te predstaviti primjere dobre i loše prakse u svakom području.

Peti u nizu priručnika bavi se Arhuškom konvencijom i daje informacije o Konvenciji, opisuje njezinu važnost u kontekstu Okvirne direktive o vodama Europske unije i opisuje njezinu ulogu u procesu upravljanja vodama. Također priručnik daje i primjere dobre i loše prakse provedbe Arhuške konvencije na primjeru provedbe Okvirne direktive o vodama Europske unije.

OKVIRNI SPORAZUM O SLIVU RIJEKE SAVE

Rijeka Sava je treći najveći pritok Dunava, a njezin sliv, površine približno 97 713 km², najveći je sliv jugoistočne Europe. Sliv Save jedan je od najznačajnijih podslivova vodnog područja Dunava (zauzima 12% vodnog područja Dunava). Površina sliva rijeke Save danas obuhvaća ukupno pet država regije (Sloveniju, Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Srbiju), a u slivu živi gotovo polovica (46%) ukupnog broja stanovnika svih navedenih zemalja.

Nakon raspada Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije 90-tih godina, Sava i njen sliv dobili su međunarodni karakter. Značaj slivnog područja rijeke Save za sve zemlje sliva vidljiv je i u tome što je ubrzo prepoznata potreba za suradnjom zemalja bivše Jugoslavije u upravljanju zajedničkim vodama slivnog područja Save. *Okvirni sporazum o slivu rijeke Save* (u daljnjem tekstu Sporazum), potpisan 3. prosinca 2002. godine u Kranjskoj Gori, predstavlja prvi multilateralni razvojni sporazum (nakon sporazuma o sukcesiji) koji su Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Republika Slovenija i Republika Srbija (tadašnja Savezna Republika Jugoslavija) zaključile nakon raspada bivše Jugoslavije.

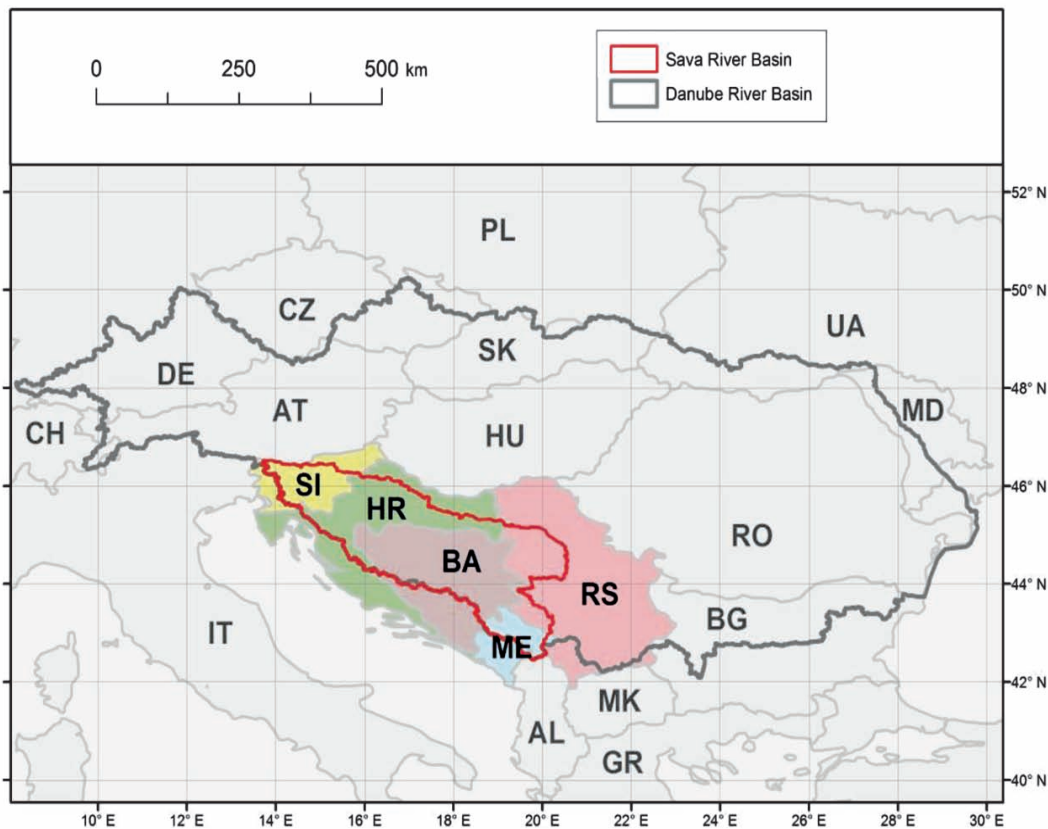
U svrhu što bolje organizacije rada na realizaciji Sporazuma, 2005. godine osnovana je i Međunarodna Komisija za sliv rijeke Save (Savska komisija). Osnovna vizija Savske komisije je prekogranična suradnja u okviru održivog razvoja regije, koja se temelji na načelima jednakosti, poštivanja nacionalnog zakonodavstva i institucija, suradnje u skladu s EU načelima (npr. u skladu s Okvirnom direktivom o vodama Europske unije), redovne razmjene informacija o djelatnostima i stanju unutar sliva, razumnog i pravednog korištenja vode te smanjenja prekograničnih utjecaja uzrokovanih privrednim i drugim aktivnostima.

Okvirni sporazum o slivu rijeke Save jedinstveni je međunarodni ugovor u koji su integrirani različiti pravni interesi zemalja potpisnica, ali u skladu s načelima održivog upravljanja vodnim resursima. Upravo je uspostavljanje održivog upravljanja vodama jedan od temeljnih ciljeva Sporazuma. Suradnja u području održivog upravljanja vodama unutar Sporazuma podrazumijeva integralno upravljanje površinskim i podzemnim vodnim resursima i obuhvaća sve aspekte upravljanja poput:

- **pitanja održivosti**, odnosno zaštite/poboljšanja kvalitete i količine vode potrebne za očuvanje postojećih ekosustava, ali i za sve vrste korištenja
- **zaštitu** od štetnog djelovanja voda (poplave, erozije)
- **razvojne aktivnosti** (npr. plovidba, opskrba vodom, navodnjavanje, rekreacija i turizam)
- **metode** rješavanja sukoba interesa uzrokovanih različitim vrstama upotrebe i korištenja
- **moćnosti** aktivnog uključenja interesnih grupa i pojedinaca u provedbu Sporazuma

Sporazum ističe kako je realizacija svih navedenih ciljeva jedino moguća kroz suradnju zemalja potpisnica u procesu donošenja zajedničkih planova i razvojnih programa vezanih uz slivno područje rijeke Save i kroz prilagodbu nacionalnih zakonodavstava europskoj legislativi. Tako su potpisivanjem Sporazuma, zemlje potpisnice izrazile svoju opredijeljenost za izradu zajedničkog *Plana upravljanja slivom rijeke Save*, čiji je nacrt predan na javnu raspravu krajem 2011. godine.

Ukupno gledano, održivo upravljanje vodnim resursima na integralan način je okvir u kojem je moguće korištenje prirodnih resursa sliva rijeke Save u svrhu poboljšanja životnog standarda građana ovog područja uz pružanje mogućnosti svim interesnim skupinama da ostvare svoje neposredne interese, uvažavajući legitimne interese ostalih interesnih grupa.

Položaj sliva Save unutar vodnog područja Dunava (izvor: Savska komisija)

ŠTO JE ARHUŠKA KONVENCIJA?

Pravo na zdrav okoliš jedno je od temeljnih ljudskih prava. To pravo podrazumijeva osiguranje svim osobama da žive u uvjetima koji zadovoljavaju određene minimalne zahtjeve poput čistog zraka, čiste vode i takve kvalitete okoliša koja ne ugrožava njihov život, zdravlje ili dobrobit. Pravo na zdrav okoliš stvara i odgovarajuću obvezu za državu da se suzdrži od poduzimanja ili odobravanja djelatnosti koje narušavaju to pravo, kao i pozitivnu obvezu države da poduzima mjere kako bi se osiguralo ili zaštitilo pravo čovjeka na okoliš određene kvalitete. Za ostvarenje prava na zdrav okoliš od presudne je važnosti postojanje određenog postupka i procesnih jamstava putem kojih će se to pravo moći zaštititi. Ta procesna jamstva su: pravo na pristup informacijama, pravo sudjelovanja javnosti u odlučivanju te pravo na pristup sudskoj zaštiti u pitanjima okoliša, a na međunarodnom planu zajamčena su **Arhuškom konvencijom**.

Arhuška konvencija usvojena je 1998. godine u Aarhusu (Danska), a stupila je na snagu 2001. godine. Europsku uniju obvezuje od 2005., Hrvatsku od 2007., a Bosnu i Hercegovinu od 2008. godine. **Značaj Konvencije** ogleda se u tome što se po prvi put u nekom međunarodnom ugovoru sklopljenom na europskom kontinentu jasno izražava **pravo na zdrav okoliš kao ljudsko pravo**.

Članak 1:

»Radi doprinosa zaštiti prava svake osobe sadašnjega i budućih naraštaja na život u okolišu pogodnom za njegovo ili njezino zdravlje i dobrobit, svaka će stranka jamčiti pravo pristupa informacijama, sudjelovanja javnosti u odlučivanju o okolišu i pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša sukladno odredbama ove Konvencije.«

Budući da ekološki problemi ne poznaju državne granice, Arhuška konvencija zabranjuje diskriminaciju na temelju državljanstva. Tako se njezinim jamstvima mogu, primjerice, koristiti hrvatski državljani u Bosni i Hercegovini, ali i državljani Bosne i Hercegovine u Hrvatskoj.

Okolišna demokracija

Arhuška konvencija temelji se na ideji okolišne demokracije. Okolišna demokracija pretpostavlja da se u rješavanje pitanja okoliša moraju uključiti svi oni na koje će utjecati određena odluka, a ne samo državna tijela i industrijski sektor. Budući da je zaštita okoliša opći interes koji se ne može pripisati nekoj izdvojenoj interesnoj skupini (za razliku od primjerice građevinarstva, energetike, prometa ili poljoprivrede), pojedinci – bilo samostalno bilo organizirano – mogu postati »glas« okoliša koji će se morati uzeti u obzir prilikom donošenja odluka koje utječu na okoliš. U tom procesu nužno je **osigurati ravnopravnost sudionika** i onemogućiti da donositelji odluka slušaju samo jednu stranu argumenata. Pristup informacijama o okolišu stoga je sastavni dio koncepta okolišne demokracije kojim se osigurava da zainteresirani pripadnici javnosti postanu aktivni sudionici u postupcima donošenja odluka o okolišnim pitanjima. Pripadnicima javnosti, uključujući i nevladinim organizacijama, moraju biti dostupni i sudski mehanizmi u svrhu zaštite okoliša.

TRI STUPA ARHUŠKE KONVENCIJE

Prvi »stup« Konvencije: pristup informacijama o okoliš

Pristup informacijama podrazumijeva da pripadnici javnosti imaju pravo znati što se događa u okolišu koji ih okružuje. Pristup informacijama može se raščlaniti na dva aspekta – tzv. »pasivni« ili »reaktivni« i »aktivni«. **Pasivni (reaktivni) pristup** predstavlja pravo javnosti da zatraži informaciju od tijela javne vlasti te obvezu tijela javne vlasti da pruže zatraženu informaciju u određenom roku. Takav pristup omogućava se temeljem zah-tjeva stranke. **Aktivni pristup** podrazumijeva obvezu tijela javne vlasti da redovito, na vlastitu inicijativu, sakupljaju informacije i obavještavaju javnost o njima bez potrebe da javnost posebno zatraži te informacije.

Drugi »stup« Konvencije: sudjelovanje javnosti u odlučivanju o okolišu

Sudjelovanje javnosti u odlučivanju o okolišu temelji se na ideji da okoliš nije vlasništvo vlasti, pa se odluke tijela javne vlasti koje bi mogle utjecati na okoliš moraju donijeti na transparentan način. Odredbe Arhuške konvencije odnose se na sudjelovanje javnosti u odlučivanju o određenim djelatnostima, u izradi i provedbi planova, programa i po-litika koje se odnose na okoliš, te sudjelovanje tijekom izrade provedbenih propisa i op-ćih pravnih akata. Prava koja Konvencija osigurava pripadnicima javnosti ovise o stupnju konkretnosti akta koji se donosi. Najveća prava pružaju se kod odlučivanja o tome treba li dopustiti neku djelatnost koja može imati značajne učinke na okoliš. Tu je riječ o su-djelovanju u donošenju pojedinačnih akata koji se odnose na konkretan slučaj (primje-ricice dozvole za uporabu voda ili drugih prirodnih izvora, kao i dozvole za ispuštanje onečišćujućih tvari u vodu, zrak ili tlo). Prava javnosti u vezi sudjelovanja u izradi pla-nova i programa uređena su manje detaljno u usporedbi sa sudjelovanjem u odlučivanju o određenim djelatnostima. Strankama Konvencije dopušta se još veća sloboda u odabi-ru rješenja načina sudjelovanje javnosti u izradi politika. Najslabija jamstva predviđena su za sudjelovanje javnosti tijekom izrade propisa, budući da su obveze stranaka Kon- vencije u tom području relativno blage.

Treći »stup« Konvencije: pristup pravosuđu u pitanjima okoliša

Pristup pravosuđu je primarno sredstvo za osiguranje provedbe Konvencije te se jam- stvom tog pristupa pruža zaštita prvom i drugom »stupu« Konvencije. Država, u okviru svog domaćeg zakonodavstva, mora osigurati pristup sudskoj kontroli ako osoba smatra

da njezin zahtjev za informacijom o okolišu nije riješen u skladu s Konvencijom. Također, država je dužna pripadnicima zainteresirane javnosti osigurati pristup sudskoj kontroli donošenja odluka o djelatnostima koje mogu imati značajne učinke na okoliš (u postupcima iz drugog »stupa« Konvencije u kojima javnost ima pravo sudjelovati).

Konvencija jamči pripadnicima javnosti i pristup kontroli zakonitosti radnji i propusta tijela javne vlasti i privatnih osoba, koji su u suprotnosti s odredbama domaćeg zakonodavstva iz područja zaštite okoliša. Domaće zakonodavstvo koje se odnosi na okoliš ne obuhvaća samo propise koji izričito u svom naslovu sadrže riječ »okoliš« (npr. Zakon o zaštiti okoliša), već sve propise koji se na neki način odnose na okoliš (primjerice propisi o prostornom planiranju, gospodarenju otpadom, upravljanju vodama ili iskorištavanju prirodnih resursa). Jamstvo pristupa pravosuđu temelji se na pretpostavci da će iniciranje kontrole provođenja ekoloških zakona putem javnosti pomoći tijelima javne vlasti da povećaju svoje mogućnosti za otkrivanje nezakonitih radnji i propusta te da osiguraju poštivanje zakona. U svim navedenim postupcima kontrole moraju se osigurati sljedeći standardi:

- pravna zaštita mora biti prikladna i djelotvorna, što uključuje i sudsku zabranu,
- postupci moraju biti pravični, pravedni, pravodobni i ne pretjerano skupi,
- odluka mora biti dana u pisanom obliku i mora biti dostupna javnosti.

POVEZANOST ARHUŠKE KONVENCIJE I OKVIRNE DIREKTIVE O VODAMA EUROPSKE UNIJE

Postoje brojne međunarodne konvencije čije se odredbe čiji su principi uključeni ili uzajamno djeluju sa Okvirnom direktivom o vodama Europske unije (ODV). Tako su principi Arhuške Konvencije ugrađeni u Okvirnu direktivu o vodama Europske unije (ODV). ODV uključuje široke zahtjeve sudjelovanja javnosti i postavlja niz postupaka donošenja odluka, a uloga Arhuške konvencije je dati pojašnjenja uloge sudjelovanja javnosti u tim procesima. Utjecaj Arhuške konvencije na ODV bilo je povećanje opsega sudjelovanja javnosti u zahtjevima vezanim uz upravljanje vodnim resursima unutar ODV. Ovakav jednosmjerni učinak (utjecaj Konvencije na zahtjeve ODV) je željena posljedica Arhuške Konvencije kojoj je cilj utjecati na sve bitne procese odlučivanja unutar okolišnih direktiva i propisa Europske unije.

Članak 14. ODV uključuje zahtjeve za sudjelovanje javnosti u procesu donošenja, uspostave i dopuna planova upravljanja slivovima. Radi osiguranja sudjelovanja javnosti, uključujući i korisnike vode, u procesu donošenja i upotpunjavanja planova upravljanja riječnim slivovima, potrebno je osigurati odgovarajuće informacije o planiranim mjerama i izvješća o napredovanju njihove provedbe, radi uključivanja javnosti prije donošenja konačnih odluka o potrebnim mjerama.

Usprkos činjenici da je ODV usklađena sa zahtjevima Arhuške konvencije i da sudjelovanje javnosti uz izradi i dopunama planova upravljanja slivovima uključuje opsežne procedure konzultacija s javnošću, ODV ne uključuje zahtjeve za konzultacijom u slučaju individualnih postupaka koji su potrebni da bi se plan proveo. Primjerice, Arhuška konvencija zahtijeva specifične mjere sudjelovanja javnosti vezane za okolišne dozvole. No, iako provedba planova upravljanja slivovima može uključiti planove za nove dozvole za različite aktivnosti (tj. izdavanje novih okolišnih dozvola za nove aktivnosti u slivu), ODV ne zahtijeva provođenje mjera sudjelovanja javnosti za takve postupke.

VAŽNOST ARHUŠKE KONVENCIJE U UPRAVLJANJU SLIVOM

Glavne obaveze unutar ODV vezane uz planove upravljanja, a koje proizlaze neposredno iz Arhuške konvencije (Članak 3.) su:

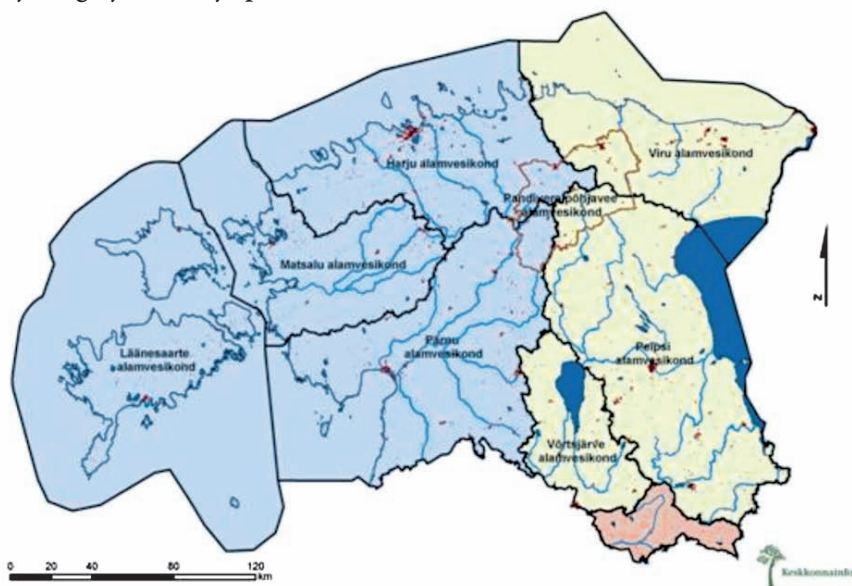
- Realni rokovi provedbe svih koraka koji će omogućiti da javnost bude adekvatno pripremljena za sudjelovanje u izradi planova i u procesima odlučivanja
- Omogućavanje ranog uključivanja javnosti u procese odlučivanja
- Ishod i rezultati sudjelovanja moraju se razmotriti prilikom donošenja konačnih odluka

Također, i zahtjevi Arhuške konvencije koji se odnose na mogućnosti da javnost podnosi informacije ili mišljenja vezana uz predložene aktivnosti važni su za provedbu ODV. Svi ovi zahtjevi uključeni su u Okvirnu direktivu o vodama Europske unije kroz članak 14. ODV, ali i kroz zahtjeve vezane uz izradu i provedbu planova upravljanja koji su izloženi u Aneksu VII ODV, a uključuju obavezu uključivanja sažetka o provedbi informiranja i konzultacija s javnošću, rezultate takvih aktivnosti i promjena unesenih u same planove koji su proizašli iz takvog procesa.

PRIMJERI DOBRE I LOŠE PRAKSE

Primjeri dobre i loše prakse primjene Arhuške konvencije i odgovarajućih odredbi ODV predstavljani su na primjeru Estonije i temelje se na proceduri izrade i provedbe planova upravljanja u Zapadnom estonskom vodnom području.

Teritorij Estonije obuhvaća ukupno 3 vodna područja, za koje su planovi upravljanja doneseni u razdoblju od 2007. – 2010. godine. Planovi upravljanja vodnim područjima sa- stoje se od planova upravljanja za pod-slivove, čija je izrada započela 2001. godine, od- nosno prije nego je Estonija postala članica EU.

Vodna područja Estonije

Zapadno estonsko vodno područje (na slici označeno plavom bojom) najveće je vodno područje u Estoniji. Plan upravljanja ovim vodnim područjem Vlada je odobrila 2010. godine.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Realni rokovi provedbe sudjelovanja javnosti

Zahtjev za provedivim rokovima za provedbu sudjelovanja javnosti zajamčeni su Ok- virnom direktivom o vodama Europske unije, koja zahtijeva da nacrt plana upravljanja bude izveden i predstavljen javnosti godinu dana ranije od razdoblja u kojem provedba

plana počinje (Priručnik 3). Ovaj je zahtjev prenesen u estonsko zakonodavstvo (Zakon o vodama) koji stavlja slične zahtjeve i za planove upravljanja pod-slivovima. Za Zapadno estonsko vodno područje materijali vezani uz različite korake izrade plana upravljanja bili su predstavljeni javnosti u nekoliko navrata, uključujući:

- 1) glave probleme identificirane u vodnom području (dokument 4 mjeseca javno dostupan)
- 2) nacrt plana upravljanja (dokument 6 mjeseci javno dostupan)

Informiranje javnosti na adekvatan način

Prije javne rasprave o planu upravljanja vodnim područjem, Ministarstvo zaštite okoliša organiziralo je sastanak na kojem je nacrt predstavljen javnosti. Nacrt plana i popratni dokumenti bili su javno dostupni i elektronički i fizički putem regionalnih institucija zaduženih za provedbu plana upravljanja, te elektronički na stranicama Ministarstva zaštite okoliša i na portalu za sudjelovanje javnosti (www.osale.ee) koji su omogućili davanje komentara direktno na web stranici. Dodatno, javne rasprave o nacrtu plana održane su u 15 gradova vodnog područja na kojima je javnost dodatno mogla dati komentare. Tako je javnost, uz komentare putem lokalnih institucija i Interneta, imala dodatnu mogućnost dati sugestije i komentare na nacrt plana. Na ovaj je način javnosti ponuđeno nekoliko načina komunikacije vezano uz izrađen nacrt plana upravljanja vodnim područjem, od lokalne razine, javnih rasprava do Interneta.

PRIMJERI DOBRE I LOŠE PRAKSE

Rano uključivanje javnosti u proces izrade plana upravljanja

Izradi plana upravljanja Zapadnim estonskim vodnim područjem prethodila je izrada planova upravljanja pod-slivovima, koja je omogućila rano uključivanje javnosti u cijeli proces izrade planova upravljanja vodnim resursima. Izrada planova upravljanja pod-slivovima započela je 2001. godine i trajala do 2008. godine, ovisno o pod-slivu. Krajem 2008. godine izrađen je nacrt plana upravljanja vodnim područjem (Zapadno estonsko vodno područje) koji je stavljen na raspolaganje javnosti s pozivom na aktivno sudjelovanje javnosti u daljnjim koracima. Nakon toga su uslijedile radionice za javnost na kojima je predstavljen plan, te pregovori s lokalnim i općinskim vlastima i vezanim ministarstvima. Ishod ovih aktivnosti bila je odara planova prema dobivenim komentarima.

U rujnu 2009. konačni prijedlog plana upravljanja postao je javno dostupan, a u travnju 2010. godine Vlada Estonije prihvatila je plan.

Međutim, pri izradi konačne verzije plana upravljanja javnost je bila uključena tek u zadnjoj fazi, nakon što su drugi dionici bili konzultirani i njihova mišljenja uzeta u obzir. Kratko vrijeme u kojemu je Vlada prihvatila plan (2 mjeseca od završetka razdoblja javne rasprave) govori kako nikakve značajne promjene nisu unesene u plan, temeljem provedene javne rasprave. Ovaj primjer pokazuje kako je bitno javnost uključiti rano u procesu, kada se osnovni podaci potrebni za izradu plana prikupljaju i glavne točke plana raspravljaju. U protivnom, javna rasprava potencijalno neće imati velikih rezultata (bez obzira koliko dugo trajala i koliko raznih načina uključivanja javnosti sadržavala).

PRIMJERI LOŠE PRAKSE

Informacije o načinima na koji je javnost utjecala na promjene plana upravljanja

Prema ODV (Anex VII) plan upravljanja vodnim područjem mora uključivati sažetak o procesu provedbe informiranja i konzultacija s javnošću, rezultatima tog procesa i posljedičnim promjenama u planu upravljanja. Ovaj zahtjev ODV nije ispoštovan pri izradi planova upravljanja vodnim područjima u Estoniji.

Plan upravljanja Zapadnim estonskim vodnim područjem uključuje samo poglavlje *Objava plana upravljanja*, u kojem su predstavljeni jedino načini provedbe procesa sudjelovanja javnosti, no ne sadrži informacije o tome je li i kako sudjelovanje javnosti utjecalo na konačni oblik plana upravljanja i da li je plan izmijenjen na temelju provedenog sudjelovanja javnosti. Razlog neispunjenja ovog zahtjeva ODV možda je činjenica da estonski Zakon o zaštiti voda nije istovremeno postavio iste takve zahtjeve vezane uz izradu planova upravljanja. Naime do srpnja 2010. ovakav zahtjev nije se nalazio u lokalnom zakonodavstvu, a do toga je vremena plan upravljanja Zapadnim estonskim vodnim područjem već bio donesen i odobren od strane Vlade. Ovaj primjer pokazuje kako je neophodno pravovremeno uskladiti nacionalno zakonodavstvo sa zahtjevima ODV, kako bi se osigurala što transparentnija provedba sudjelovanja javnosti i uključivanje svih relevantnih informacija u plan upravljanja. Za proces sudjelovanja javnosti nije bitno samo provesti sve korake informiranja i konzultacija, već i informirati javnost o rezultatima tog procesa i načinima na koji je on utjecao na konačne odluke. U protivnom, sudjelovanje javnosti predstavlja zadovoljavanje formalnosti, što nije u skladu sa zahtjevima Arhuške konvencije i ODV.

LITERATURA

Estonsko ministarstvo zaštite okoliša: <http://www.envir.ee/1099232>

Ofak, L. : Sudjelovanje javnosti u odlučivanju u pitanjima okoliša

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode: <http://www.mzoip.hr/default.aspx?id=7667>

Ekonomska komisija za Europu (UNECE): <http://www.unece.org/environmental-policy/treaties/public-participation/aarhus-convention.html>

U izradi serije od 5 kratkih priručnika sudjelovali su:

Thomas Alge, Okoburo, Austrija

Darko Bizjak, Nezavisni konzultant za pravo okoliša, Hrvatska

Csaba Kiss, Environmental management and Law Association, Mađarska

Ana Matoz Ravnik, Nezavisni konzultant za pravo okoliša, Slovenija

Lana Ofak, Pravni fakultet u Zagrebu, Hrvatska

Claus Aagaard Pedersen, Ramboll natura, Švedska

Catalina Radulescu, Center for Legal Resources, Justice and Environment, Rumunjska

Dorđe Stefanović, Nezavisni konzultant za pravo okoliša, Bosna i Hercegovina

Bo Troedsson, River Eman CMA, Švedska

Alexandra Tryanowski, Independent Institute for Environmental Concerns (UfU), Njemačka

Kärt Vaarmari, Estonian Environmental Law Centre, Estonija

Sandra Hudina, urednica

Izdavač:

Zelena akcija
Frankopanska 1
10000 Zagreb, Hrvatska
Tel / fax: +385 (0)1 4813 096
e-mail: za@zelena-akcija.hr

Zagreb, travanj 2012.

Grafičko oblikovanje i tisak:

SVE5, Zagreb

Zelena akcija

Frankopanska 1
Zagreb, Hrvatska
Tel./fax: +385 1 4813 096

Centar za razvoj i podršku (CRP)

Mihajla i Živka Crnogorčevića
Tuzla, Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 35 364 320
Fax: +387 35 364 321

Zeleni san

Nikole Tordinca 9
Vinkovci, Hrvatska
Tel.: +385 32 33 22 53

Ekološka koalicija uskog sliva (EKUS)

Mehmedalije Maka Dizdara 5
Bihać, Bosna i Hercegovina
Tel./fax: +387 37 220 624

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Zelene akcije i ne predstavlja nužno stajalište Europske unije.

Europsku uniju čini 27 zemalja članica koje su odlučile postupno povezivati svoja znanja, resurse i sudbine. Zajednički su, tijekom razdoblja proširenja u trajanju od 50 godina, izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja, zadržavajući pritom kulturalnu raznolikost, toleranciju i osobne slobode. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i svojih vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.